

DZIAŁ XI OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

CHAPTER XI HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (jednolity tekst Dz. U. 2018 poz. 160), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej; ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. – zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja i od 2014 r. oddziały opieki paliatywnej, sanatoria).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) – lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarzek lub położnych (do 2011 r. regulowane odrębnymi ustawami).

Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich;

- 2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarzy i położnej (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 1251);
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (jednolity tekst Dz. U. 2017 poz. 125);
- 4) ustawa z dnia 25 IX 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty (Dz. U. 2015 poz. 1994).

Dane o praktykach lekarskich obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne **wyłącznie w ramach środków publicznych**.

General notes

1. The data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration excluding health care in prisons.

2. The basis of data presented in this chapter of the health care system are provided by:

- 1) the Law on Health Care Activities, dated 15 Apr 2011 (uniform text Journal of Laws 2018 item 160), replacing the Law on Care Health Facilities; the law specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

Presented in the section data (for 2011 – health care institutions) performing medical activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patients departments including health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals – general, psychiatric and health resorts, detoxification centres, addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices and since 2014 palliative care wards, sanatoria).

Under that law, medical activity can be carried out also by professional practices (individual or group) – doctors, dentists and nurses or midwives (until 2011 governed by separate laws).

Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions;

- 2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15 Jul 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1251);
- 3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 Dec 1996 (uniform text Journal of Laws 2017 item 125);
- 4) the Law on the Physiotherapist Profession (Journal of Laws 2015 item 1994).

Data concerning medical practices include those entities that render health care services **exclusively within the framework of public funds**.

5) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 1793, z późniejszymi zmianami), która reguluje zakres i warunki udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia.

3. Dane o pracownikach medycznych dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarza, a przez położną – również położnego.

4. Dane o specjalistach dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 I 2013 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentyistów (Dz. U. poz. 26).

5. Dane o szpitalach obejmują także placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

Dane dotyczące stacjonarnej opieki zdrowotnej nie obejmują opieki dziennej (dotyczy: szpitali, łóżek i leczonych).

6. Dane o łóżkach w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla pacjentów, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. poz. 594, z późniejszymi zmianami). Dane o oddziałach chorób wewnętrznych wykazano łącznie z oddziałami kardiologicznymi; o oddziałach gruźlicy i chorób płuc – łącznie z oddziałami pulmonologicznymi. Do oddziałów chirurgicznych zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, szcękową, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do oddziałów zakaźnych – oddziały obserwacyjno-zakaźne.

7. Dane o szpitalach psychiatrycznych nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

8. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i materiały medyczne.

5) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 Aug 2004 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1793, with later amendments), with the scope and condition for providing health services, the rules and procedure of financing them and activity of the National Health Fund.

3. Data regarding medical personnel concerns persons employed: in units engaged in medical activities, professional practices, pharmacies, and social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and National Health Fund.

Data includes persons working full-time, over-time as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These people regardless of their working hours are counted once.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife – also as a male midwife.

4. Data on doctor specialists and dental specialists concerns doctors with grade II specialization and with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 2 Jan 2013 on Doctors and Dentist Specializations (Journal of Laws item 26).

5. Data on hospitals comprise also health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

Data on in-patient health care do not include day-care (concerns: hospitals, beds and in-patients).

6. Data regarding beds in in-patient health care units concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

Types of wards in general hospitals (table 5) were given in accordance with the regulation of the Minister of Health, dated 17 May 2012 (Journal of Laws item 594, with later amendments). Data regarding internal diseases wards are shown together with cardiological wards; tubercular and pulmonary wards – with pulmonology wards. Surgical wards include: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, maxillofacial, cardiosurgery, urology as well as other surgical wards; communicable diseases wards – observation communicable diseases wards.

7. Data regarding psychiatric hospitals do not include psychiatric wards in general hospitals.

8. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitation of persons not requiring hospitalization as well as provide them with medicinal products and medical devices.

9. Lecznictwo uzdrowiskowe (ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, jednolity tekst Dz.U. 2017 poz. 1056), obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

10. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej (ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, jednolity tekst Dz. U. 2017 poz. 2195) obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (Dz. U. 2016 poz. 2131); wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

11. Działalność aptek ogólnodostępnych i punktów aptecznych unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (jednolity tekst Dz. U. 2017 poz. 2211, z późniejszymi zmianami).

Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Powinny być one usytuowane na terenach wiejskich.

12. Dane o zachorowaniach na choroby zakaźne podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

13. Zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (jednolity tekst Dz. U. 2018 poz. 603, z późniejszymi zmianami), opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. Przed wejściem w życie ww. ustawy, żłobki działały na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej.

14. Karta Dużej Rodziny na mocy ustawy z dnia 5 XII 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (jednolity tekst Dz. U. 2017 poz. 1832, z późniejszymi zmianami) przysługuje, niezależnie od dochodów, rodzinom z co najmniej trójką dzieci:

- 1) poniżej 18 lat,
- 2) poniżej 25 lat, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej,
- 3) bez ograniczeń wiekowych w przypadku dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności.

9. Health resort treatment (the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, the Areas of Health Resort Protection and Health Resort Gminas, dates 28 Jul 2005, uniform text Journal of Laws 2017 item 1056), includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.

10. Data concerning emergency medical services and first aid (the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 Sep 2006, uniform text Journal of Laws 2017 item 2195) include units covered by the State Emergency Medical Services system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

Hospital emergency wards since 8 Nov 2011 have operated on the basis of the regulation of the Ministry of Health, dated 3 Nov 2011 (Journal of Laws 2016 item 2131); earlier operated on the basis of regulations of the health care facilities.

11. The activity of generally available pharmacies and pharmaceutical outlets is normalized by Pharmaceutical Law, dated 6 Sep 2001 (uniform text Journal of Laws 2017 item 2211, with later amendments).

Generally **available pharmacies** do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. They should be located in rural areas.

12. Data regarding incidence of infectious diseases are given in accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems", valid since 1 Jan 1997 (ICD-10 Revision).

13. According to the Law on Childcare for children younger than 3 years, dated 4 Feb 2011 (uniform text Journal of Laws 2018 item 603, with later amendments) care can be organized in nurseries, kids clubs, provided by day carer and nanny. Before the entry into force of this law nurseries established based on the Law on Health Care Facilities, dated 30 Aug 1991.

14. Large Family Card basis on the law dated 5 Dec 2014 of Large Family Card (uniform text Journal of Laws 2017 item 1832, with later amendments). The card can be obtained, regardless of the received income, by families with at least three children:

- 1) up to the age of 18,
- 2) up to the age of 25 in case when children learn at school or higher education institution,
- 3) without age limits in the case of children with a certificate of disability.

Karta wydawana jest bezpłatnie każdemu członkowi rodziny (również rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka) spełniającej wymienione warunki. Posiadacze karty mają zapewnione zniżki, przede wszystkim, przy zakupie towarów i usług konsumpcyjnych.

15. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej, prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (jednolity tekst Dz. U. 2017 poz. 697, z późniejszymi zmianami).

16. Dane o świadczeniach i dodatkach z programu „Rodzina 500+” prezentowane są na podstawie ustawy z dnia 11 II 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (jednolity tekst Dz. U. poz. 195).

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

17. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań;
- 2) **specjalistycznej** – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię;
- 3) **pracy podwórkowej** – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych;
- 4) **w połączonych formach**.

18. Rodzina pieczy zastępczej jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalno-rekreacyjnych i religijnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) **rodzina zastępcza**:
 - a) spokrewniona,
 - b) niezawodowa, w której umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa),
 - c) zawodowa, w której umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa); w tym:

The Card is issued free of charge to each member of the family (including foster family and foster home) meeting the conditions specified. The holders of the Card can take advantage of discounts while purchasing consumer goods and services.

15. Data concerning family support and foster care are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 Jun 2011 (uniform text Journal of Laws 2017 item 697, with later amendments).

16. Data on benefits and supplements under "Family 500+" programme are presented according to the Law on State Aid in Raising Children dated 11 Feb 2016 (uniform text Journal of Law item 195). Benefit is financed from the state budget.

17. Day-support centre – supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- 1) **care centre**, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests;
- 2) **specialist centre** – organises sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy;
- 3) **street work** – carries out motivating and sociotherapeutic activities;
- 4) **in a combination of the forms**.

18. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, health care, education, culture, recreation and religious.

The forms of family foster care are the following:

- 1) **foster family**:
 - a) related,
 - b) non-professional, in which not more than 3 children may be placed at the same time (except for numerous siblings),
 - c) professional, in which not more than 3 children may be placed at the same time (except for numerous siblings) including:

- zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu w przypadku, gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (jednolity tekst Dz. U. 2015 poz. 1390),
 - zawodowa specjalistyczna – umieszcza się w niej w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2018 poz. 969), małoletnie matki z dziećmi;
- 2) **rodzinny dom dziecka** – w tym samym czasie może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa).
- 19. Instytucjonalna piecza zastępcza** sprawowana jest w formie:
- 1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:
- a) **interwencyjnego** – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
 - b) **rodzinnego** – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
 - c) **socjalizacyjnego** – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi; podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
 - d) **specjalistyczno-terapeutycznego** – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym
- professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 Jul 2005 (uniform text Journal of Laws 2015 item 1390),
 - professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 Oct 1982 (uniform text Journal of Laws 2018 item 969), underage mothers with children;
- 2) **foster home** – placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).
- 19. Institutional foster care** shall be exercised in the form of:
- 1) **care and education centre**, shall be exercised in the form of:
- a) an **intervention** – provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,
 - b) a **family** – educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant.
 - c) a **socialization** – provides a child with full-time care and education, and fulfill its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,
 - d) a **specialist therapy** – provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child

wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych; placówka zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;

- 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** – umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** – umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

20. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2018 poz. 1508).

21. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2018 poz. 1508), według której dokonano podziału na świadczenia pieniężne i niepieniężne.

Zasiłek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children;

- 2) **regional care and therapy centre** – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;
- 3) **pre-adoptive intervention centre** – a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

20. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions for which the founding bodies are: local government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of homes and facilities are presented in accordance with the Law on Social Help, dated 12 Mar 2004 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1508).

21. Data on social assistance benefits are presented according to the Law on Social Help, dated 12 Mar 2004 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1508), by which the division into monetary and non-monetary assistance is made.

A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to **permanent benefit**.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of food, liquid and solid fuels, clothes, goods necessary for routine household maintenance, making small repairs in the dwelling, covering burial costs. The benefit may be given to a person or a family that incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (160). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**
 Stan w dniu 31 XII
 MEDICAL PERSONNEL^a
 As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Lekarze	3011	3178	2959	Doctors
w tym kobiety	1873	1957	1849	of which women
Lekarze dentyści	492	503	449	Dentists
w tym kobiety	406	416	344	of which women
Farmaceuci	815	873	941	Pharmacists
w tym kobiety	712	752	803	of which women
Pielęgniarki	6595	6570	6171 ^b	Nurses
Położne	769	790	765 ^d	Midwives
Ratownicy medyczni	188	224	225 ^d	Medical lifeguards
Fizjoterapeuci	565	625	591 ^e	Physiotherapists
Diagności laboratoryjni ^f	367	385	359	Laboratory diagnosticians ^f

a Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 218. b – e W tym magistrzy: b – pielęgniarstwa – 1428, c – położnictwa – 168, d – ratownictwa medycznego – 4, e – fizjoterapii i rehabilitacji – 433. f Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

a Data concern working directly with a patient; see general notes, item 3 on page 218. b – e Of which masters: b – of nursing – 1428, c – of midwifery – 168, d – of medical emergency – 4, e – of physiotherapy and rehabilitation – 433. f Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (161). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a**
 Stan w dniu 31 XII
 DOCTORS SPECIALISTS^a
 As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	SPECIFICATION
LEKARZE SPECJALIŚCI	2184	2173	2001	DOCTOR SPECIALISTS
w tym specjaliści w zakresie:				of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	142	136	118	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	270	256	231	Surgery ^b
Chorób płuc	44	38	34	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	201	188	176	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	43	39	36	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	69	73	69	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	400	405	367	General practitioners
Neurologii ^{cd}	67	68	68	Neurology ^{cd}
Okulistyki	58	59	60	Ophthalmology
Onkologii ^e	25	24	28	Oncology ^e
Otolaryngologii ^{cf}	46	49	54	Otolaryngology ^{cf}
Pedriatrii	88	95	87	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	139	135	114	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^c	109	103	93	Psychiatry ^c
Radiodiagnostyki ^g	91	88	83	Radiology ^g
Lekarze specjaliści w % ogółu lekarzy	72,5	68,4	67,6	Specialists in % of total doctors

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 218 oraz notka a do tabl. 1 na str. 223. b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej i szczękowej, kardiochirurgii oraz urologii i chirurgii naczyniowej. c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. d – g Także: d – neuropatologii, e – patologii onkologicznej oraz onkologii i hematologii, f – otorynolaryngologii, g – radiologii i diagnostyki obrazowej, radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

a See general notes, item 4 on page 218 and footnote a to the table 1 on page 223. b General surgery, pediatric and thoracic surgery, orthopaedics and traumatology, orthopaedics and traumatology of locomotor system, neurosurgery, oncological, plastic and maxillofacial surgery, cardiosurgery as well as urology and vascular surgery. c Including children's specialists. d – g Also: d – neuro-pathology, e – oncological pathology, oncology and hematology, f – otorhinolaryngology, g – radiology and imaging diagnostics, oncological radiotherapy and pediatric radiology.

TABL. 2 (161). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
 DOCTORS SPECIALISTS^a (cont.)
 As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	SPECIFICATION
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ	128	132	129	DENTAL SPECIALISTS
w tym specjaliści w zakresie:				of which specialists in the field of:
Chirurgii stomatologicznej	9	10	12	Oral surgery
Chirurgii szczękowo-twarzowej	6	5	8	Maxillo-facial surgery
Ortodoncji	27	25	18	Orthodontics
Periodontologii (paradontologii)	7	5	5	Periodontology (paradontics)
Protetyki stomatologicznej	29	26	27	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	10	8	7	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	40	53	51	Restorative dentistry
Lekarze dentyści ze specjalizacją w % ogółu lekarzy dentyków.....	26,0	26,2	28,7	Dental specialists in % of total dentist

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 218 oraz notka a do tabl. 1 na str. 223.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a See general notes, item 4 on page 218 and footnote a to the table 1 on page 223.

SOURCE: data of the Ministry of Health and the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 3 (162). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
 OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	760	765	764	Out-patients departments (as of 31 Dec)
miasta	591	601	603	urban areas
wieś	169	164	161	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	209	199	191	Medical practices ^b (as of 31 Dec)
miasta	162	155	148	urban areas
wieś	47	44	43	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	10205,0	10436,5	10201,2	Consultations provided ^c in thous.
miasta	8991,4	9237,1	9045,7	urban areas
wieś	1213,6	1199,5	1155,5	rural areas
lekarskie	9054,0	9207,6	9059,1	doctors
w tym specjalistyczne	3784,5	3867,5	3747,4	of which specialized
stomatologiczne	1151,0	1228,9	1142,1	dental

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 217. b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a See general notes, item 2 on page 217. b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. c Including consultations paid by patients (non-public funds).

SOURCE: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration as well as Statistics Poland.

TABL. 4 (163). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	SPECIFICATION
ZAKŁADY – stan w dniu 31 XII		FACILITIES – as of 31 Dec		
Szpitala ogólne ^b	34	37	36	General hospitals ^b
Szpitala psychiatryczne	2	2	2	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia odwykowego	1	1	1	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów ...	2	2	2	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	14	12	13	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	10	10	10	Nursing homes ^c
Hospicja	4	4	4	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej	2	2	2	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe	2	1	3	Health resort treatment
sanatoria	2	1	2	sanatoria
szpitale	–	–	1	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII		BEDS IN FACILITIES – as of 31 Dec		
Szpitala ogólne	5933	6025	5964	General hospitals
Szpitala psychiatryczne	1085	1077	1055	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia odwykowego	30	30	30	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów ...	77	77	57	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	375	372	399	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	360	403	489	Nursing homes ^c
Hospicja	115	108	115	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej	14	14	16	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe	249	69	275	Health resort treatment
sanatoria	249	69	255	sanatoria
szpitale	–	–	20	hospitals
LECZENI		IN-PATIENTS		
Szpitala ogólne ^d	257431	243818	263286	General hospitals ^d
Szpitala psychiatryczne	10850	10713	11208	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia odwykowego	375	230	214	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów ...	161	151	158	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	767	682	720	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	586	898	924	Nursing homes ^c
Hospicja	950	1036	1139	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej	221	151	130	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze	3221	2736	3128 ^e	Health resort treatment patients
w sanatoriach.....	3221	2736	3128	in sanatoria

a Patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 217. b Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 218. c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. e Ponadto 420 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym (w tym w szpitalach – 15).

Ź r ó d ł o: w zakresie szpitali ogólnych oraz zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

a See general notes, item 2 on page 217. b See general notes, item 5 on page 218. c Including psychiatric types facilities. d Excluding inter-ward patient transfer. e Moreover 420 health resort patients were treated as out-patient (of which in hospitals – 15).

S o u r c e: in regard to general hospitals and to long-term facilities – data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration, in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (164). **SZPITALA OGÓLNE^a**
GENERAL HOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Szpitala ogólne (stan w dniu 31 XII)	34	37	36	General hospitals (as of 31 Dec)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	5933	6025	5964	Beds (as of 31 Dec)
na 10 tys. ludności	49,9	50,8	50,3	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:				of which in specified wards :
chorób wewnętrznych	1153	1139 ^b	1164	internal diseases
w tym kardiologicznych ^c	215	213	223	of which cardiological ^c
chirurgicznych	1276	1331	1334	surgical
pediatrycznych	488	488	473	paediatric
ginekologiczno-położniczych	561	517	567	gynaecological-obstetric
onkologicznych	179	203	171	oncological
intensywnej terapii	119	130	133	intensive therapy
zakaźnych	299	299	288	communicable
gruźlicy i chorób płuc	305	305	240	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	51	51	38	dermatological
neurologicznych	221	221	221	neurological
psychiatrycznych	161	161	161	psychiatric
Leczeni w tys.	269,3	261,5	273,2	In-patients in thous.
w tym na oddziałach:				of which in specified wards:
chorób wewnętrznych	48,7	48,2	46,6	internal diseases
w tym kardiologicznych ^c	12,3	12,9	12,9	of which cardiological ^c
chirurgicznych	64,2	66,8	66,9	surgical
pediatrycznych	21,0	20,7	19,8	paediatric
ginekologiczno-położniczych	33,8	32,0	36,2	gynaecological-obstetric
onkologicznych	10,8	11,4	9,1	oncological
intensywnej terapii ^d	2,4	2,6	2,2	intensive therapy ^d
zakaźnych	9,9	9,9	9,8	communicable
gruźlicy i chorób płuc	8,8	8,7	9,0	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	1,7	1,8	1,1	dermatological
neurologicznych	6,8	7,0	7,1	neurological
psychiatrycznych	2,2	2,2	2,1	psychiatric
Wypisani w tys.	249,7	235,6	255,4	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	5,0	5,0	5,0	Deaths in thous.
Leczeni na: 10 tys. ludności	2162,8	2053,1	2221,5	In-patients per: 10 thous. population
1 łóżko ^e	45,0	41,7	45,9	bed ^e
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,2	5,3	5,0	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	237	228	233	Average bed use in days

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 i 6 na str. 218. b Daną skorygowano w stosunku do opublikowanej w poprzedniej edycji Rocznika. c Łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego. d Od 2016 r. anestezjologii i intensywnej terapii. e Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a See general notes, item 5 and 6 on page 218. b Data has been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. c Including intensive cardiological care wards. d Since 2016 anesthesiology and intensive therapy. e Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 6 (165). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**
 Stan w dniu 31 XII
 EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
 As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	53	54	54	55	Ambulance emergency rescue teams
podstawowe	29	30	30	34	basic
specjalistyczne	24	24	24	21	specialization
Szpitalne oddziały ratunkowe	11	9	10	10	Hospital emergency wards
Izby przyjęć ^b	14	10	10	9	Admissions rooms ^b
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	2	2	2	2	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					Calls to the occurrence places ^d :
w tysiącach	93,5	90,9	88,8	83,5	in thousands
na 1000 ludności	77,6	76,4	74,7	70,5	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia:					Persons who received health care benefits in the place of occurrence:
w tysiącach	94,3	91,5	89,1	84,9	in thousands
w tym:					of which:
dzieci i młodzież w wieku do 18 lat	14,8	6,1	4,9	4,7	children and youth up to 18 years of age
w wieku 65 lat i więcej	35,0	40,3	40,7	37,8	aged 65 and more
na 1000 ludności	78,3	76,8	75,0	71,6	per 1000 population

a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 219. b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. d W ciągu roku.

a See general notes, item 10 on page 219. b Organizational cells of hospitals applied to cooperate with emergency medical system. c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. d During the year.

TABL. 7 (166). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**
 Stan w dniu 31 XII
 PUBLIC PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
 As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Apteki	337	387	406	413	Pharmacies
w tym prywatne	335	386	405	411	of which private
w tym na wsi	36	37	40	42	of which in rural areas
Punkty apteczne	65	61	59	60	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	61	57	55	56	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Number of population per:
1 aptekę i punkt apteczny	2994	2654	2552	2504	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	4960	4988	4915	4749	of which in rural areas
1 aptekę	3571	3072	2923	2868	pharmacy
w tym na wsi	13295	12673	11674	11081	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	661	767	827	877	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 219.

a See general notes, item 11 on page 219.

TABL. 8 (167). **KRWIODAWSTWO^a**
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 Dec)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	4	4	4	4	Local branches (as of 31 Dec)
Krwiodawcy w tys.	30,0	34,2	35,3	34,7	Blood donors in thous.
w tym honorowi	29,9	34,2	35,3	34,7	of which honorary blood donors
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys. ...	46,5	60,9	62,5	73,5	Number of collected donations ^b of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c w tys.	72,7	93,1	92,0	88,8	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^c in thous.

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. c Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration. b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. c One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

S o u r c e: data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (168). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Gruźlica	158	125	121	131	13,1	10,5	10,2	11,1	Tuberculosis
Tęžec	1	–	–	–	0,1	–	–	–	Tetanus
Krztusiec	271	229	482	95	22,5	19,2	40,6	8,0	Whooping cough
Odra	–	1	22	–	–	0,1	1,9	–	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:									Viral hepatitis:
typ A	3	1	1	30	0,2	0,1	0,1	2,5	type A
typ B	13	116	117	127	1,1	9,7	9,9	10,7	type B
typ C	30	113	118	126	2,5	9,5	9,9	10,6	type C
Różyczka	91	53	33	3	7,6	4,5	2,8	0,3	Rubella
AIDS ^a	2	8	6	9	0,2	0,7	0,5	0,8	AIDS ^a
Salmonellozy	464	263	376	253	38,5	22,1	31,7	21,3	Other salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	1	–	–	–	0,1	–	–	–	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	70	26	10	10	5,8	2,2	0,8	0,8	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	1055	1458	1130	1313	418,0	677,4	521,5	577,0	Acute diarrhoea in children under 2 years ^b
Szkarlatyna (płonica) ...	222	413	339	339	18,4	34,7	28,5	28,6	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	35	20	14	17	2,9	1,7	1,2	1,4	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	50	117	63	78	4,2	9,8	5,3	6,6	Viral meningitis

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2.

a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2.

TABL. 9 (168). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA (dok.)**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS (cont.)

CHOROBY	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Wirusowe zapalenie mózgu	139	87	164	166	11,5	7,3	13,8	14,0	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyuszniczy nagminne)	96	70	66	63	8,0	5,9	5,6	5,3	Mumps
Włośnica	7	–	–	–	0,6	–	–	–	Trichinellosis
Grypa ^c	18171	74062	108045	122049	1508,9	6222,4	9097,9	10298,0	Influenza ^c
Choroby weneryczne ...	24	19	9	11	2,0	1,6	0,8	0,9	Veneral diseases
Szczepieni przeciw wściekliznie	221	257	227	275	18,4	21,6	19,1	23,2	Rabies vaccinations

c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

c Including influenza-like illness.

S o u r c e: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10 (169). **ŻŁÓBKIA I KLUBY DZIECIĘCE**
Stan w dniu 31 XII
NURSERY^a AND CHILDREN'S CLUBS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Żłobki	8	39	52	58	Nurseries
w tym publiczne	8	16	17	20	of which public
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach	8	3	2	2	Nursery wards of nursery schools
Kluby dziecięce	x	20	17	15	Children's clubs
Miejsca:					Places:
w żłobkach	1128	1983	2443	2633	in nurseries
w klubach dziecięcych	x	408	388	315	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku):					Children staying (during the year):
w żłobkach	1669	2910	3388	3829	in nurseries
w klubach dziecięcych	x	484	387	401	in children's clubs
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	50	122	139	137	Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych:					Children staying in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	30	70	78	82	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	101	93	91	99	per 100 places

a Miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

a Places and children – including nursery wards.

TABL. 11 (170). **WSPIERANIE RODZINY**
FAMILY SUPPORT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze ^a :			Child-raising benefit ^a :
przeciętna miesięczna liczba rodzin otrzymujących świadczenie	79262	78388	average monthly numer of families receiving benefit
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymały świadczenie	124910	123922	average monthly numer of children to which families received benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	560221,2	753915,8	benefit payments in thous. zł
Dodatek wychowawczy ^a :			Child-rising suplement ^a :
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka otrzymały dodatek	1125	1117	average monthly numer of children to which foster families and foster homes received benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	4984,3	6664,8	benefit payments in thous. zł
Dodatek do zryczałtowanej kwoty ^a :			Lump sum suplement ^a :
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego otrzymały dodatek	17	15	average monthly numer of children to which family care and education centres received benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	76,8	90,4	benefit payments in thous. zł
Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny	12947	15072	Family Large Family Card holder

a W ramach programu „Rodzina 500+”; w 2016 r. dane dotyczą okresu od 1 IV do 31 XII.

a Within the "Family 500+" programme; in 2016 data concern the period since 1 Apr to 31 Dec.

TABL. 12 (171). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) centres (as of 31 Dec)				wychowankowie residents				
O G Ó Ł E M	72	80	81	77	3850	3923	3660	3265	T O T A L
Opiekuńcze	62	47	48	41	3543	2813	2513	2067	General care
Specjalistyczne	10	22	22	21	307	579	649	632	Specialized
Pracy podwórkowej	x	x	1	4	x	x	23	59	Street work
W połączonych formach	x	11	10	11	x	531	475	507	In a combination of the forms

TABL. 13 (172). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**
Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	893	930	909	898	Foster families
Spokrewnione:					Related:
liczba rodzin	764	607	588	575	number of families
liczba dzieci ^b	1054	818	790	760	number of children ^b

a Od 2013 r. niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. b W 2010 r. w wieku do 18 lat, w latach 2015, 2016 i 2017 w wieku do 25 lat.

a Since 2013 some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law.

b In 2010 up to the age of 18, in 2015, 2016 and 2017 up to the age of 25.

TABL. 13 (172). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA^a (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
 FAMILY FOSTER CARE^a (cont.)
 As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Niezawodowe:					Non-professional:
liczba rodzin	100	271	270	266	number of families
liczba dzieci ^b	179	369	367	361	number of children ^b
Zawodowe ^c :					Professional ^c :
liczba rodzin	29	52	51	57	number of families
liczba dzieci ^b	106	172	159	171	number of children ^b
Rodzinne domy dziecka	5	8	8	Foster homes
Dzieci ^d	35	53	56	Children ^d

a Od 2013 r. niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. b W 2010 r. w wieku do 18 lat, w latach 2015, 2016 i 2017 w wieku do 25 lat. c W 2010 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. d W wieku do 25 lat.

a Since 2013 some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. b In 2010 up to the age of 18, in 2015, 2016 and 2017 up to the age of 25. c In 2010 professional, not related to the child foster families. d Up to the age of 25.

TABL. 14 (173). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**
 INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers				
	stan w dniu 31 XII				as of 31 Dec								
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	17	25	26	26	469	436	383	365 ^b	139	50	44	30	Care and education centres
interwencyjne	1	2	1	1	14	20	14	12	–	–	–	–	intervention
rodzinne	4	5	5	5	27	32	33	28	2	2	–	2	family
socjalizacyjne	2	8	7	4	54	175	122	70	10	40	11	11	socialization
specjalistyczno-terapeutyczne	–	1	1	–	–	16	12	–	–	–	–	–	specialist therapy
łącznie zadania placówek ^c	10	9	12	16	374	193	202	255	127	8	33	17	combining tasks of the centres ^c
Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne	–	–	1	1	–	–	8	13	–	–	–	1	Regional care and therapy centres

a Patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 221. b W tym 18 wychowanków w wieku 0–3 lata i 23 – w wieku 4–6 lat oraz 7 sierot i 35 niepełnosprawnych. c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; w 2010 r. placówki wielofunkcyjne.

a See general notes, item 19 on page 221. b Of which 18 residents at age 0–3 and 23 – at age 4–6, 7 orphans and 35 disabled. c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; in 2010 multi-functional centres.

TABL. 15 (174). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**
 Stan w dniu 31 XII
 STATIONARY SOCIAL WELFARE^a
 As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	43	48	49	49	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^b	3043	3406	3303	3296	Places ^b
na 10 tys. ludności	25	29	28	28	per 10 thous. population
Mieszkańcy ^b	2964	3195	3173	3025	Residents ^b
w tym kobiety	1295	1436	1422	1438	of which women
w tym do 18 lat	84	72	40	34	of which up to age 18
w tym umieszczeni w ciągu roku ...	681	627	613	580	of which placed within
na 10 tys. ludności	25	27	27 ^c	26	during the year
Osoby oczekujące na umieszczenie	318	194	222	263	Persons awaiting a place

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b Łącznie z filiami. c Daną skorygowano w stosunku do opublikowanej w poprzedniej edycji Rocznika.

a Including community self-help homes. b Including branches. c Data has been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 16 (175). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**
 Stan w dniu 31 XII
 STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS
 As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b	43	48	49	49	Homes and facilities (excluding branches)^b
w których mogą przebywać:					in which may be:
Osoby w podeszłym wieku	16	18	19	20	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorzy	8	7	8	9	Chronically ill with somatic disorders
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	3	2	2	3	Mentally retarded
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	5	5	5	5	Children and young mentally retarded
Przewlekłe psychicznie chorzy	5	9	9	9	Chronically mentally ill
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	2	2	1	1	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomni	8	9	10	8	Homeless
Inne osoby	2	4	4	4	Other persons
Osoby uzależnione od alkoholu	–	–	–	1	Alcohol dependent persons
Mieszkańcy w domach i zakładach^c	2964	3195	3173	3025	Residents in homes and facilities^c
dla:					for:
Osób w podeszłym wieku	658	696	683	741	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorych	695	442	489	488	Chronically ill with somatic disorders
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	145	140	160	339	Mentally retarded
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	508	513	451	327	Children and young mentally retarded
Przewlekłe psychicznie chorych	598	959	965	918	Chronically mentally ill
Matkę z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	35	47	13	11	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	308	378	404	187	Homeless
Innych osób	17	20	8	10	Other persons
Osoby uzależnione od alkoholu	–	–	–	4	Alcohol dependent persons

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. c Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. c Including branches.

TABL. 17 (176). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a
 SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION	
O G Ó Ł E M	2010 2015 2016 2017	77348 69021 63307 56612	126293,1 135829,0 140525,7 131489,5	T O T A L
Pomoc pieniężna	50445	102677,4	Monetary assistance	
w tym:			of which:	
Zasilek stały	6122	30997,6	Permanent benefit	
Zasilek okresowy	19682	45316,2	Temporary benefit	
Zasilek celowy	24491	25817,3	Appropriated benefit	
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	51	143,6	Assistance to reach self-dependence and to continue education	
Pomoc niepieniężna	26562	28812,1	Non-monetary assistance	
Schronienie	150	647,4	Shelter	
Posiłek	24114	13853,7	Meals	
Ubranie	1	0,3	Clothing	
Sprawienie pogrzebu	125	286,7	Burial	
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	2155	14005,4	Attendance services and specialized attendance services	
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	17	19	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household	

a Patrz uwagi ogólne, ust. 21 na str. 222. b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.
 Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a See general notes, item 21 on page 222. b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.